

Čitateljem v pouk in zabavo.

Peklenški načrt za do-sego premoženja.

Sreča in smrt v gradu.

Naslednji žaloigra se je odigrala v angleški grofiji Devonshire. Pozorišče dogodkov je bil grad Delmonte v bližini mesta Exeter. Grad je ogromna stavba, ki je bila pozidana v 15. stoletju. Bil je že v razpadanju, ko ga je kupil pred dvema letoma Robert Mansford. Novi lastnik je pustil grad obnoviti in se je nastanil v njem s svojima sinoma Tomažem in Rihardom ter z zetom. Robert Mansford je bil vdovec. Kmalu je postal grad Delmonte družabno središče, ker je bil stari gospod vzor angleškega poljedelca. Vse je bilo v najlepšem redu, okolica je zavidala prebivalce gradu Delmonte radi sreče. Naenkrat je urezal v grad prvi udarec usode. Približno pred enim letom so poročali londonski časopisi, da so našli zjutraj starega Roberta Mansforda mrtvega v postelji. V desnici je še držal ustnik govorilne cevi, ki je vezala njegovo spalnico s sobo sluge. Poklicali so zdravnika, ki je ugotovil, da je morala gospoda napasti v noči srčna slabost in je hotel skozi cev poklicati slugo. Pri tem opravilu ga je še pred poklicom zadela srčna kap.

Drugi smrtni slučaj.

Starejši sin Tomaž je postal po očetovi smrti lastnik gradu Delmonte. Živel je naprej z bratom ter svakom povsem zase. Lepega dne se je razširila po okolici vest, da se bo poročil Tomaž s sosedovo hčerko, kakor hitro bo preteklo eno leto po očetovi smrti. Nekega poletnega večera je sedel Tomaž s svojo nevesto in njenimi sorodniki v veseli družbi. Drugo jutro se je hotel podati na lov. Ko je nameraval sluga zbuditi gospodarja, se ta ni javil. Poklical je ostalo osebje, odprli so s silo sobo in so našli Tomaža mrtvega v postelji. Tudi on je držal v otrpli desnici ustnik govorilne cevi. Oglede mrliča je ugotovil srčno kap in radi tega po angleških zakonih trupla niso raztelesili. Nevesta zagonetno preminulega se ni zadovoljila z ugotovitvijo srčne kapi, ker ni Tomaž nikoli tožil o kakih srčnih napakih. Enakost obeh smrtnih slučajev je bila po od za razne govorice in o zadevi je bila obveščena londonska policija.

Prvi sum.

Tak je bil položaj, ko je zagospodaril na gradu Delmonte najmlajši sin Rihard. Kot korajžen si je tudi on izbral isto spalnico, katero sta imela rajna prednika. Londonska policija ni našla prav nič sumljivega, ljudje so nehali govoriti in življenje je teklo mirno ter v redu naprej. Rihard ni bil zaročen, a je večkrat v noči neznano kam izginil iz spalnice in sploh je brez obvestila rad zapustil grad. Ko se je nekoč po polnoči potihoma vrnil v grad, je čul, kako je brenčal ventilator. Ni legel po povratku v posteljo, ampak je

prebil preostanek noči v naslonjaču, zatopljen v temne misli. Drugo jutro se je odpeljal v London, kjer je poiskal prijatelja izza šolskih let, ki je bil nastavljen pri policiji. Zaupal mu je skrivnostno zadevo na svojem gradu in tudi prijatelj je bil mnenja, da je treba slučaj še enkrat preiskati na licu mesta.

Razkrinkana!

Drugi dan po tem razgovoru je dospela na grad Delmonte brzojavka. Graščakov prijatelj, mlad učenjak, se je naznanil. S prihodnjim vlakom se je pripeljal bolj boječ mož, rastlinoslovec in velik prijatelj cvetlic. Mudil se je že par dni na gradu in je posvetil ves svoj čas cvetlicam v grajskem vrtu in parku. Lepega dne je stopil kakor pomotoma v sobo gospodarjevega sluga v prvem nadstropju. Tamkaj je našel celo zbirko kemikalij, ki so bile shranjene v steklenih cevkah. Kmalu za naravoslovcem je pribrzel v svojo sobo še sluga, a pred kratkem še tako bojazljivi učenjak se je takoj prelevil v najstrožjega detektiva, ki je začel z zasliševanjem služabnika ob navzočnosti graščaka. Končno je sluga priznal, da ima na vesti umora starega Roberta in njegovega sina Tomaža. V govorilno cev je spustil poseben strupen plin, ki takoj ubije delovanje srca. Ko se je vlekel plin po cevi, je istočasno pozvonil. V postelji ležeči je prijel za ustnik govorilne cevi in pri nastavku na usta se je smrtno zastrupil. Koj po zastrupljenju žrtve je navil sluga ventilator, ki se je dal sprožiti iz njegove sobe in ta je zabilisal in odpihal vsako sled po strupenem plinu. Zasliševanje sluga še ni bilo končano, že je odjeknil na gradu strel. Rihardov svaki si je končal sam življenje. On je bil tisti, ki je iztuhtal peklenški načrt, da bi se polastil s pomočjo treh umorov celotnega premoženja. Mladi Rihard se je lahko zahvalil za svoje življenje zgolj slučaju, ker se je večkrat odstranil z gradu in ga je opozoril brneči ventilator, da tiči za njim uganka — dveh nenadnih smrtnih slučajev.

*

Skrivnostni detektiv.

Londonski policijski šef je pritisnil v svoji delavni sobi na gumb električnega zvonca. Po preteku nekaj minut je stalo pred njim 211 detektivov. Policijski komisar jim je govoril: »Gospodje, danes sem sprejel v službo novega detektiva.«

»Že prav«, so pritrdile znamenite policijske zvezde.

»Mar li smemo novemu tovarišu v počeščenje prirediti slavnostno večerjo?« je vprašal eden od starejših.

»Seveda«, se je glasil komisarjev odgovor. »A jaz Vas opozarjam že sedaj, da našega novega tovariša ne bo na pojedino. Vi bi namreč tega tovariša nikakor ne smeli poznati osebno. Sprejel sem ga v službo le pod pogojem, da ostane prikrit pred sotovariši. Imeli

bomo vendar enkrat v Londonu detektiva, ki bo deloval nevidno. Takega uradnika nujno rabi naše velemesto.«

»Da, da«, so pritrdili vsi detektivi.

»A še nekaj«, je dostavil g. šef. »Plaćam 500 funtov nagrade onemu, ki mi prinese o novem detektivu natančen osebni popis. V naprej slobodno trdim, da z nagrado ovenčane naloge nobeden ne bo rešil.«

Nad 200 detektivov je zapustilo šefovo sobo. Detektivski oddelek za izsleditev podzemeljskih banditov se je pretvoril v preplašeno mravljišče. Vsak od detektivov je bil odločen, da razkrinka kolikor mogoče hitro skrivnostnega tovariša. 500 funtov nagrade ni malenkost!

211 detektivov je zaprežalo z največjo pazljivostjo na vse dohode in odhode iz policijskega komisarijata in na vse osebe, ki so imele posla s policijskim komisarjem.

Po preteku enega tedna se je javil šefu eden od najbolj brihtnih detektivov s pripombo:

»Izplačajte mi obljubljenih 500 funtov!«

»Mi lahko opišete natančno nevidnega tovariša?«

»Ne.«

»Zakaj se pa sklicujete na pravico do nagrade?«

»Ker osebe skrivnostnega detektiva sploh ni.«

»Vi se motite. Novi tovariš vrši svojo službo. Pred desetimi minutami je bil pri meni in mi je poročal prav natančno o najnovejših zločinih po londonskih podzemeljskih brlogih in skrivališčih.«

Tri dni za tem se je javil komisarju mlajši detektiv s prošnjo za izplačilo nagrade.

»Mi lahko podaste natančen osebni popis novega tovariša?«

»Da. Nevidni detektiv je star 32 let, se piše John Parker, je iz Združenih ameriških držav, je srednje velik, ima črne brke in brazgotino nad desnim očesom.«

»Neverjetno, mladec, vam pripada nagrada. Zaupajte mi, kako vam je uspelo, da ste tako naglo rešili težko uganko?«

»Povsem priprosto. Obrnil sem se na najbolj slaboglasnega člana londonskega podzemlja. Obljubil sem mu en funt nagrade, če mi oskrbi opis zagonetnega detektiva. Ta mož mi je zbral tekom ene ure vse osebne podatke novega tovariša. Celotna londonska podzemeljska javnost pozna dosedanje življenje nevidnega detektiva in njegovo štiritedensko delovanje v Londonu.«

Bivolci,

ki so veljali pred pol stoletjem v Sev. Ameriki za izumrle, so se med tem v zavarovanih pokrajinah Združenih držav in Kanade tako razmnožili, da so že postali prava nadloga. V Kanadi je že več nego 6000 bivolov. Lanj so jih postrelili 1400 komadov.